

Paladsteateret.
9te April 1949

(- der var gode
Momenter -)
(m. Rüdte)

KAMPEN MOD URETTEN

EN FILM OM PETER SABROE

FORORD

Hvem var så ham — Sabroe? Nogle vil måske gætte på, at det var manden med de berømte køleskabe. Andre, at der vist engang var en politiker af det navn. Men et stort flertal siger:

Peter Sabroe! Det var jo børnevennen og idealisten.

Det var i 1913, altså mere end 35 år siden, at Peter Sabroe fandt sin død som offer for jernbane-katastrofen ved Bramminge. »Peter Sabroe er blandt de dræbte« stod der med store typer på avisernes forsider. Hvert menneske i dette land, ja, hvert barn, kendte navnet. En utrættelig kamp mod uret, brutalitet og vold havde han kæmpet livet igennem, og først og fremmest til gunst for de svageste, de fattigste, og for dem, der stod hans hjerte aller nærmest — for børnene.

Så stort livsmod skabte han hos dem, der led nød, at de endnu den dag i dag nævner hans navn med ærefrygt, og på den fornemste plads i de små hjem hænger den dag i dag hans billede. Der er kommet mennesker til mig, der har fortalt om de forfærdelige oplevelser, de i deres barndom havde på børnehjem og på opdragelsesanstalter. »Men Deres far reddede os ud af vore lidelser. De har grund til at være stolt af ham«.

Og jeg er stolt over, at min vugge stod netop i det hjem, hvor fattige, mishandlede og forsømte børn til enhver tid kunne hente hjælp. Og jeg er lykkelig over, at hans navn endnu lever, dér hvor kampen føres mod uretten.

En ny generation er vokset op, og den kender vel ikke Peter Sabroe og hans gerning. Jeg tror, at denne film ikke blot kommer til at stå som et smukt monument over hans liv, men også som en opfordring til at føre denne store humanists kamp videre.

Jeg bøjer mig i tak til de kunstnere, der med så dyb indlevelse i emnet har skabt en film, der efter min mening kunstnerisk set er i særklasse, en tak til instruktøren Ole P a l s b o og producenterne Dansk Kulturfilm og A/S Nordisk Films Kompagni. Men jeg tror også, at de har gjort en indsats, der ikke vil virke forgæves.

Sven Sabroe

A/S NORDISK FILMS KOMPAGNI

præsenterer

KAMPEN MOD URETTEN

EN FILM OM PETER SABROE

Manuskript:

LECK FISCHER

efter

SVEN SABROES bog om sin far

Fotograf: VERNER JENSEN - Tone: HANS OLSSON

Dekorationer: KAI RASCH - Klipning: TOVE FENGER

Kostumer: INGER BJARNE

Musik:

KAI ROSENBERG

Instruktør:

OLE PALSBO

Produktion:

DANSK KULTURFILM og A/S NORDISK FILMS KOMPAGNI

PERSONERNE:

Peter Sabroe	<i>Mogens Wieth</i>
Thyra	<i>Karin Nellemose</i>
Kancelliråd Møller	<i>Albert Luther</i>
Fru Møller	<i>Ellen Margrethe Stein</i>
Fanny	<i>Vera Gebuhr</i>
Redaktøren	<i>Paul Holck Hofmann</i>
Murersvend Nielsen	<i>Carl Heger</i>
Mathilde, hans kone	<i>Grethe Thordahl</i>

Lars Mortensen	<i>Pouel Kern</i>
Petra, hans kone	<i>Betty Helsingreen</i>
Forpagteren	<i>Sigurd Langberg</i>

Forstanderen	<i>Ib Schönberg</i>
Hansen, opsynsmand	<i>Preben Lerdorff Rye</i>
Niels	<i>Louis Mieke-Renard</i>
Bestyrelsens formand	<i>Aage Fønss</i>
Anna, en tjenestepige	<i>Lily Broberg</i>
Eriksen, bagermester	<i>Gunnar Lemvig</i>
Fru Eriksen	<i>Tove Bang</i>
Lægen	<i>Hans Egede Budtz</i>

Iøvrigt medvirker:

Ebba With, Inge Ketty, Christen Møller, Aage Staubo, Kjeld Petersen, Victor Montell, Ole Forsting, Edith Hermansen, Olaf Nordgreen, Olaf Ussing, Arnold Forslev, Troels Munk, Johs. Marott, Kjeld Bentzen, Mogens Davidsen, Elith Foss, Gunnar Strømvad, Hermod Knudsen, Benthe Roger-Hansen, Torkil Lauritzen, Bruno Tyron, Bjørn Watt-Boolsen, Valdemar Skjer-ning, Henry Nielsen, Holger Boland, Tavs Neiiendam, Ove Sprogøe, Alfred Wilken, Otto Detlevsen, Ole Petersson.

I de unge lykkelige år.

Filmen om Sabroe

Filmen om Sabroe er den første danske talefilm om en historisk personlighed og rejste adskillige problemer for produktion og drejebogsforfatter.

Et meget stort antal nulevende har mødt Sabroe, har været hans begejstrede tilhører eller forbitrede modstander, og det var at vente, at adskillige ville erindre en anden Sabroe end filmens, og at f. eks. hans modstandere, som både endnu lever eller hvis familie stadig lever, måske ville protestere over at blive skildret i ikke altfor flatterende lys. Det første problem var der ikke stort at gøre ved, skildringen af Sabroe må bevæge eller vække modsigelse, det er umuligt at genskabe en historisk personlighed, så alle samtidige er tilfreds med hans billede, det andet er løst på den måde, at de fleste af filmens øvrige personer er frit digtede over model, de er altså *ikke* portrætter, det er typetegning af redaktøren, forstanderen, forpagteren m. fl. og de få navngivne bærer ikke samme navne som de oprindelige modeller.

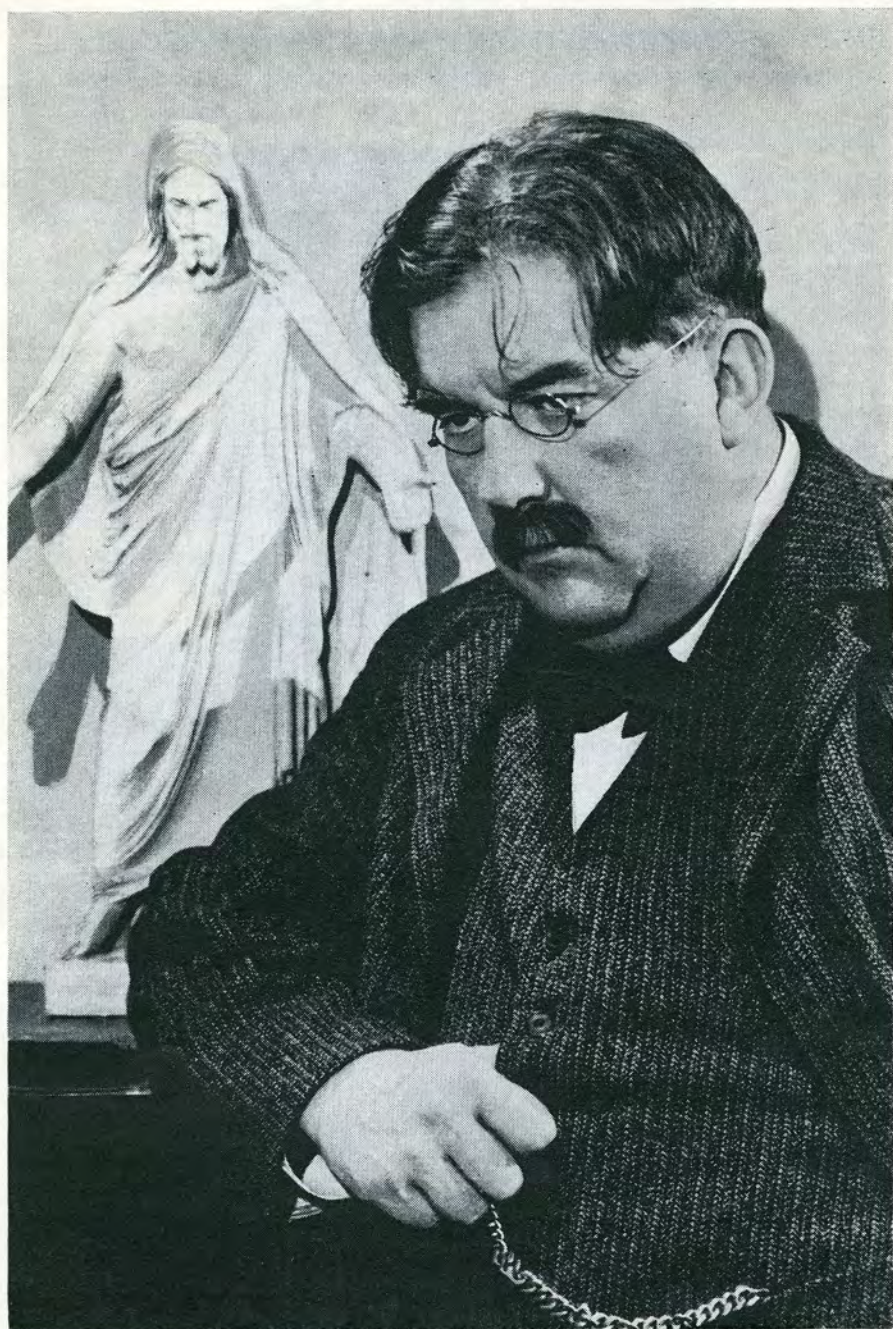
I modsætning til de fleste andre danske film forelå der til filmen om Sabroe et væld af stof, som sagtens kunne have fyldt en femseks film. Sabroe var et så rigt udstyret menneske, hans virke så mangesidigt, hans sager så talrige, at det blev nødvendigt at foretage et skønsomt valg. Filmen har stræbt efter at vise så mange sider af Sabroes sociale arbejde som muligt. Enkelte af Sabroes mærkesager ville kræve et så stort opbud af mennesker, kostumer og udebilleder, at de simpelthen ikke lod sig genskabe.

For dansk film har til daglig ikke råd til at tage historiske film, det vil sige film, hvor hver eneste person skal iklædes kostume, og hvor næsten hvert interiør og de fleste eksteriørs specielt skal bygges. Det kan kun lade sig gøre, når en skattelettelse som i dette tilfælde letter produktionens vilkår.

Det er stor skade. Der findes andre historiske, sociale og politiske emner i nyere dansk samfundshistorie, som var oplagt filmstof, hvis dansk film magtede det økonomisk.

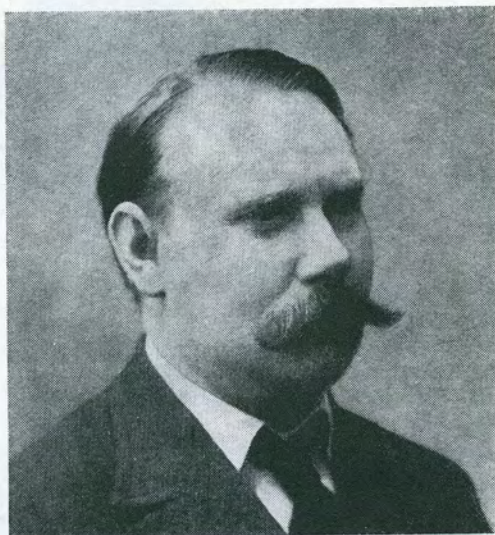
Leck Fischer

Ib' Schönberg som forstanderen.

Kunstneren og hans forbillede

Et af de sidste billeder af Peter Sabroe.

Det er altid problematisk at søge at fremstille mennesker, der har levet, historiske personligheder, på scene eller film. Hvor mange af de Napoleon'er, der har tyranniseret alverdens teatre, har mon mindet noget videre om den lille imperator, som han virkelig var? Man ville også nok kunne se forskel, hvis det var muligt at placere den fortræffelige *Paul Muni* i hans maskeringer side og side med den virkelige *Zola* og *Pasteur*. Og *Greer Garson* gik som *Madame Curie* endog den vej, at hun slet ikke søgte at nærme sig en ydre lighed med sit forbillede.

I »Kampen mod Uretten« har vi søgt i maskeringen at få *Mogens Wieth* til at ligne *Peter Sabroe* så meget, det var os muligt på grundlag af de talrige eksisterende fotografier af ham. Men det er højst sandsynligt, at mennesker, der har oplevet og kendt *Sabroe*, vil sige, at sådan var *Sabroe* ikke, hverken af ydre eller væremåde. Der er dertil at svare, at egentlig kopiering af ham har været udelukket allerede af den grund, at hverken *Mogens Wieth* eller jeg

nogensinde har set Peter Sabroe. Wieth blev født seks år efter, at han døde, og jeg var fire år dengang og blev først senere politisk og socialt interesseret.

Overhovedet er det jo ikke muligt for et menneske at komme til at ligne et andet indtil forveksling, medmindre der er tale om eenæggede tvillinger.

Men *selv* om alle betingelser havde været til stede for en sådan kopiering, så tror jeg alligevel ikke, vi havde tilstræbt den, eller rettere, jeg er overbevist derom. For slavisk efterligning har jo ikke noget med kunst at gøre. Det har derfor aldrig været i vores tanker at prøve at skabe en slags levende panoptikonfigur af størst mulig håndgribelig lighed. Hvad vi har forsøgt, er at give et indtryk af denne store personligheds indhold, de idealer, han gik ind for med så vældig energi, de idéer og tanker, han kæmpede for med så megen menneskelig varme — idéer og tanker, der ikke omkom ved Bramminge-ulykken, men stadig lever videre i alle sande humanisters hjerter.

Ole Palsbo

»Vi mangler en mand til et slag kort!«

